

REDEGJØRELSE ÅPENHETSLOVEN 2023

Om Den Stolte Hane

Den Stolte Hane AS er en kjedenøytral leverandør av kylling- og egg til det norske markedet. Selskapet er en del av Scandi Standard AB som er børsnotert i Stockholm. Scandi Standard er en ledene produsent av kyllingprodukter i de nordiske landene og Irland. De velkjente merkevarene under Scandi Standard konsernet inkluderer; Kronfågel, De danske familiegårde (Danpo), Den Stolte Hane, Sicin Sasta og Naapurin Maalaiskana. Johan Bygge er styreleder for Scandi Standard, og styret består av i alt syv styremedlemmer.

Den Stolte Hane AS er et heleid datterselskap av Scandi Standard Norway AS, som igjen eies 100 prosent av morselskapet Scandi Standard AB. Administrerende direktør for Den Stolte Hane AS, er Fredrik Strømmen. Styreleder for Den Stolte Hane er Julia Lagerqvist, med CEO Fredrik Strømmen og CFO Helge Røstad som resterende styremedlemmer.

Vi har 365 ansatte i Norge per april 2023. Medarbeiderne er fordelt på fire ulike lokasjoner; Jæren, Stokke, Ski og hovedkontoret på Bryn i Oslo. Den Stolte Hane eier også 50 prosent av Nærbø Kyllingslakt AS på Jæren.

Den Stolte Hane er varemottaker fra 93 kyllingprodusenter lokalisert hovedsakelig på Jæren, og fra 88 eggprodusenter rundt omkring i hele Norge (per april 2023). Samarbeidet er organisert gjennom en produsentavtale, hvor bøndene kun leverer kylling og egg til Den Stolte Hane. Enkelte bønder har også annen matproduksjon som ikke involverer Den Stole Hane. Mange produsenter har annet arbeid innen varierende sektorer ved siden av gårdsdrift.

Den Stolte Hane produserer kyllingprodukter under merkevaren Den Stolte Hane, og er også leverandør av egne merkevarer (EMV) til kjedene. I dagligvaremarkedet kan du finne våre produkter hos COOP og NorgesGruppen. Vi er også til stede i storhusholdningsmarkedet, da under merkevaren Vestfold Fugl. Du vil dermed også kunne få våre produkter servert på restaurant, cafe og kiosk. Den Stolte Hane eksporter kun unntaksvis til utlandet.

Organisering av arbeidet med menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår

Arbeidet med menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår er forankret i styret hos Den Stolte Hane AS. Fra ledelsen har styremedlem og CFO Helge Røstad et særlig ansvar for oppfølging av området, mens det er Bærekraftsjefen i Den Stolte Hane som har det løpende ansvaret for gjennomføring og oppfølging av aktsomhetsvurderingene. For å sikre at arbeidet er pågående, blir også ledergruppen oppdatert om de identifiserte risikoområdene i aktsomhetsvurderinger som gjøres, og det er jevnlig muligheter til å løfte eventuelle bekymringer.

Det er også regelmessig kontakt mellom Den Stolte Hane og Scandi Standard AB om det arbeidet som gjøres på lokalnivå og på konsern-nivå. Spesielt gjelder dette samarbeidet for etiske retningslinjer for leverandører og medarbeidere (*Supplier Code of Conduct, Code of Conduct*). Arbeidet for å ha ansvarlige leverandører er prioritert på konsern- og lokalt nivå, og selskapet jobber aktivt med risiko innenfor flere områder knyttet til bærekraft.

Scandi Standard AB har gått til anskaffelse av EcoVadis, en anerkjent plattform som systematiserer og gjennomgår informasjon så de kan rangere hvordan selskaper presterer innenfor bærekraft. Verktøyet er sentralt for å samarbeide om aktsomhetsvurderinger innad i konsernet, særlig på områder med komplekse verdikjeder. For Den Stolte Hane er tilgangen til EcoVadis verdifull med tanke på de felles innkjøp som gjøres gjennom Scandi Standard AB, og fordi verktøyet kan brukes i egne aktsomhetsvurderinger.

Alle medarbeidere hos Den Stolte Hane gjøres kjent med våre etiske retningslinjer, og alle funksjonærer gjennomfører også e-opplæring. Ovenfor øvrige medarbeidere er vi nå i gang med å øke kjennskapen til våre etiske retningslinjer, og vi skal også innføre e-læring for alle medarbeidere.

Overfor produsentene som leverer til Den Stolte Hane er det i produsentavtalene inngått fra og med 2022 nedfelt at produsenten er ansvarlig for at grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår etterleves, både hos produsenten selv og i dennes leverandørkjede. I forbindelse med arbeidet med aktsomhetsvurderinger i henhold til åpenhetsloven er vi nå i prosess med å oppdatere samtlige produsentavtaler slik at forpliktelsen til å sikre etterlevelse av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår hos produsenten selv og i dennes leverandørkjede er tydeligere, og med tilstrekkelige kontrollmekanismer. Når nye kontrakter er klare vil vi begynne prosessen for at samtlige produsenter skal signere oppdatert versjon.

Med våre øvrige leverandører har vi også dialog om menneskerettigheter og arbeidsvilkår, og leverandøravtalene våre inneholder klare forpliktelser på dette punktet. Ettersom inngåelse av leverandøravtaler og oppfølging skjer i samarbeid med resten av konsernet, er mye av dette arbeidet plassert hos innkjøp på konsernnivå. Alle leverandører som leverer til Den Stolte Hane er forpliktet til å signere på vår Supplier Code of Conduct. Per i dag har ikke alle signert, men dette er noe vi jobber med i aktsomhetsvurderingene. Målet er å innhente signert Supplier Code of Conduct fra alle *direkte leverandører* (leverandører som leverer innsatsfaktorer til ferdig produkt), samt for alle *indirekte leverandører* (leverandører av alle andre varer og tjenester) der vi årlig kjøper for over 500.000 NOK. Vi vil også gjøre enkeltvurderinger hvis leverandører under denne grensen kan ha forøyet risiko for brudd. I disse tilfellene vil vi også ha som mål å innhente signert Supplier Code of Conduct.

Alle inngåtte avtaler har minst en som signerer fra Den Stolte Hane eller fra Scandi Standard. Denne ressursen vil være den som er ansvarlig for oppfølging av avtalen fra vår side, og som plikter til å melde ifra ved eventuelle bekymringer eller ikke innfridde krav. Ved mulig brudd på våre krav til etterlevelse av menneskerettigheter og arbeidsvilkår vil Den Stolte Hane sette inn umiddelbare tiltak. Hvis vår oppfølging ikke gir resultater, så vil kontrakten avsluttes.

([Code of Conduct](#) og [Supplier Code of Conduct](#) er tilgjengelig på våre nettsider)

Varslingskanaler for å avdekke negative konsekvenser

Internt i Scandi Standard er det en eksisterende varslingskanal for å melde fra om kritikkverdige forhold, bekymringer eller forhold som bør ses nærmere på. Varslingskanalen håndteres av en ekstern part; WhistleB, Whistleblowing Centre, som sikrer konfidensialitet og anonymitet.

Personopplysninger knyttet til brudd på loven behandles kun av nøkkelpersoner eller personer i ledende stilling.

I arbeidet med åpenhetsloven har vi også sett behovet for å opprette en kanal hvor eksterne parter kan dele sine innspill med oss. Vi har valgt oss innspill@denstoltehane.no som kontaktpunkt for eksterne henvendelser. Under seksjon «Åpenhetsloven» på nettsiden skal denne epostadressen være lett tilgjengelig. Her ønsker vi å både motta spørsmål, bekymringer og eventuelle råd eller innspill til arbeidet vårt med menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår. Kontaktpunktet skal dermed fungere både som kanal for informasjonsforespørsler iht. lovens krav, samt klagemekanisme som en del av aktsomhetsvurderingene. Det er kun ansvarlig styremedlem for arbeidet hos Den Stolte Hane, samt bærekraftsjefen, som har tilgang til eposten. Alle henvendelser vil besvares så raskt som mulig, og vi vil gi en tilbakemelding senest innen tre uker.

Våre aktsomhetsvurderinger

I Den Stolte Hane utfører vi systematiske aktsomhetsvurderinger for å skaffe kunnskap om, og følge opp, hvordan vår virksomhet og våre leverandører påvirker menneskerettigheter og arbeidsvilkår. Våre vurderinger omfatter både faktiske negative konsekvenser og potensielle risiko for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. De områdene vi vurderer er i tråd med OECD sine retningslinjer for ansvarlig næringsliv. Det er derfor vår påvirkning på mennesker, miljø og samfunn som er i søkelyset.

Generelt om vårt risikobilde

Vår vurdering er at vår virksomhet i utgangspunktet har forholdsvis lav risiko for brudd på menneskerettigheter. Størstedelen av vår virksomhet foregår i Norge, og våre innsatsfaktorer og leverandører er i stor grad lokale. Landkriteriet er en viktig faktor når vi kategoriserer risiko i verdikjeden og hos oss selv. Vi er tydelige på at lav risiko, ikke betyr fravær av risiko. Når konsekvensene er så alvorlige som brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår, må vi være bevisste og innføre adekvate tiltak for å avhjelpe og/eller forebygge brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår. Vi har også råvarer i leverandørkjeden som vi vurderer at det kan være høyere risiko knyttet til, både på grunn av bransjerisiko og landrisiko. Dette har vi vurdert at er tilfellet for tilsetningsstoffer (krydder) og for soya som brukes i fôr.

Avdekkede faktiske og potensielle negative konsekvenser

I henhold til åpenhetsloven skal vi opplyse om alle faktiske negative konsekvenser vi har avdekket, i tillegg til potensiell risiko for negative konsekvenser der denne risikoen er vesentlig.

En *faktisk negativ konsekvens* betyr at virksomheten faktisk har påført en skade eller forårsaket en negativ konsekvens for mennesker eller samfunn. Vi har ikke avdekket slike faktiske negative konsekvenser så langt. En *potensiell negativ konsekvens* betyr at virksomheten har avdekket en skade som ikke har inntruffet enda, men hvor risikobildet tilsier at skaden sannsynligvis vil inntreffe. Vi har heller ikke avdekket slike potensielle negative konsekvenser enda. Det er mulig vi i fremtiden etter hvert som arbeidet med aktsomhetsvurderinger skrider frem vil avdekke slike forhold, og vi vil i så fall forsøke å hindre risikoen i å realiseres ved å iverksette hensiktsmessige tiltak.

Nærmere om aktsomhetsvurderinger for tilsetningsstoffer og fôr

Scandi Standard og Den Stolte Hane har land og bransje som kriterier for å vurdere risiko. Tilsetningsstoffer og fôr har komplekse verdikjeder, og opprinnelse i land med høyere risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Vi tar utgangspunkt i Transparency International Corruption Perception Index (TI) for å vurdere landrisiko. Vi har valgt å bruke TI fordi databasen gir en bred rangering som tar for seg ulike former for risiko. Mye tilsetningsstoffer (krydder) som brukes i produksjonen kjøpes inn via ulike innkjøpere og grossister. Disse kjøper igjen gjerne inn sine produkter fra et stort antall av underleverandører, noe som gir forhøyet risiko.

Nærmere om aktsomhetsvurderinger på gård

Størstedelen av vår virksomhet er norske produsenter som frembringer råvaren som Den Stolte Hane foredler og selger, nemlig kylling og egg. Derfor er risikovurderinger og oppfølging av produsentene våre et område som vi vektlegger. Eksempler på brudd på menneskerettigheter og arbeidsvilkår som kan forekomme på gård kan være arbeid uten tillatelser, overtid og dårlige boforhold for sesongarbeidere. Disse temaene er dermed et fokus i vår dialog med bøndene. Så langt har vi ikke avdekket noen form for brudd som dette hos våre produsenter. Vi har heller ingen varslinger eller saker fra offentlige myndigheter (for eksempel Arbeidstilsynet) som skulle tilsi forhøyet risiko.

Nærmere om aktsomhetsvurdering for egen produksjon

Størstedelen av våre egne medarbeidere jobber på våre fabrikker. Vi har lav andel av midlertidige kontrakter og sesongarbeid. Av alle ansatte på Jæren er 40 prosent fagorganisert, og på Stokke er andelen 55 prosent. Det er i hovedsak produksjonsmedarbeidere med timelønn som er organisert. På vårt anlegg på Jæren er HR-avdelingen til Den Stolte Hane plassert. Sammen med lokal ledelse følger de opp alt som skjer på fabrikk knyttet til våre medarbeidere, og at all produksjon foregår i henhold til arbeidsmiljølovens bestemmelser. Per juni 2023 har vi ingen registrerte brudd på arbeidsmiljølovens regler. Det har heller ikke vært noen kjente varsler eller tilbakemeldinger internt eller eksternt, på at vår produksjon ikke gjøres på en ansvarlig måte. Vår produksjon kan også betegnes som en trygg produksjon, med et lavt antall skader på grunn av dedikert HMS-arbeid over mange år. Vi har en nullvisjon på skader, og har oversikt over alle hendelser som involverer helse og sikkerhet for våre medarbeidere. Vi vurderer derfor risiko for brudd på menneskerettigheter og arbeidsvilkår i vår egen produksjon som lav.

Nærmere om aktsomhetsvurdering for øvrig produksjon i Norge

Vi får også levert en del av våre produkter fra andre tilsvarende selskaper som oss selv. Dette er etablerte aktører som vi har langvarige relasjoner til, og som har tilsvarende risikobilde og ansvarlig drift som oss selv. Risikovurderingen gjort av vår egen virksomhet i avsnittet over legger vi dermed til grunn også for våre leverandører. Som en del av oppfølgingen av risikoområdene, gjennomfører vi besøk hos våre leverandører i Norge.

Våre tiltak for å begrense negative konsekvenser

Kylling og egg er kjernen i vår virksomhet, og vi konsentrer våre tiltak for å redusere risiko der vi har størst påvirkningskraft. Vi kommer også til å følge opp eksisterende og nye kanaler for varsling. Samtidig vil vi fortsette med et bransjesamarbeid for å lære og dele erfaringer. Et av trinnene i aktsomhetsvurderingene er å iverksette egnende tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser som vi har avdekket. Da vi ikke har avdekket faktiske brudd per i dag, vektlegger vi her hvordan vi kan forebygge og begrense negative konsekvenser.

Tiltak for å redusere risiko fôr

På grunn av risiko tilknyttet bransjen, er fôr og soya et av områdene hvor vi ser på tiltak. Fôrbransjen og kundene samarbeider for å redusere risiko knyttet til fôrproduksjon. Scandi Standard ved Direktør for Bærekraft deltar i et samarbeid for å redusere risiko, og prosjektet har også opprettet en side med [informasjon om tema](#). Scandi Standard er også medlem i Round Table for Responsible Soy ([RTRS](#)) – en organisasjon som arbeider for en ansvarlig soyaproduksjon.

Vårt mål er å øke transparensen rundt produksjonen, og dermed bidra til redusert risiko i produksjon. All soyaen som brukes i fôret til Den Stolte Hane er [ProTerra](#) sertifisert. For å oppnå ProTerra sertifisering er det krav om ansvarlige arbeidsforhold og praksiser. En annen fordel med sertifisert soya er at den er sporbar, og det gjør at verdikjeden blir tilgjengelig for kontroll og innsikt. Bøndene til Den Stolte Hane kjøper fôr fra lokale møller i Rogaland; Felleskjøpet Rogaland Agder og Fiskå mølle. De handler igjen sertifisert soya fra [Denofa](#).

Tiltak for å redusere risiko tilsetningsstoffer

På grunn av at tilsetningsstoffer ofte hentes fra høyrisikoland og har en komplisert verdikjede, har vi tatt beslutningen om å samarbeide med EcoVadis for å få en omfattende tredjepartsvurdering av alle leverandører av tilsetningsstoffer levert til Den Stolte Hane, og alle andre datterselskaper til Scandi Standard. EcoVadis vurderer leverandører over hele verden basert på flere kriterier innenfor fire temaer:

1. **Miljø**
2. **Arbeid og menneskerettigheter**
3. **Etikk**
4. **Bærekraftige anskaffelser**

Innen Arbeid og menneskerettigheter vurderer de temaer som ansattes helse og sikkerhet, arbeidsforhold, barnearbeid, tvangsarbeid og mangfold, likeverd og inkludering. Det vil være ansvarlig innkjøper hos Scandi Standard som vil invitere leverandøren til å delta gjennom EcoVadis-plattformen. Når leverandører har godtatt invitasjonen, vil de motta et tilpasset spørreskjema, basert på størrelse, land og bransje. I tillegg til spørreskjemaet blir leverandøren bedt om å laste opp støttedokumenter som vurderes av et ekspertteam hos EcoVadis. Videre gir plattformen en kontinuerlig gjennomgang av ulike internasjonale kilder (f.eks. frivillige organisasjoner, fagforeninger, etc.) for å være oppdatert på nyheter om leverandøren.

Etter analysen får leverandøren et «scorekort» med en poengsum fra 0-100 totalt, og en score på hvert tema. Leverandøren sin rangering og resultat deles med oss og mulige andre kunder. Dette gjør at innkjøpsansvarlig kan avgjøre om det er nødvendig å jobbe med en korrigerende handlingsplan for å fortsette vårt samarbeid. Hvert scorekort er gyldig i 1 år, deretter vil innkjøpsansvarlig be om en ny vurdering av leverandøren, for å følge med på eventuelle endringer. Samarbeidet med EcoVadis ble innledet i begynnelsen av 2023 av Scandi Standard. De første leverandørene til Den Stolte Hane vil bli med på plattformen i andre halvdel av 2023.

Tiltak for å redusere risiko på gård

Som beskrevet er gårdsproduksjon en avgjørende del av vår virksomhet. Vi opplever at våre bønder har ansvarlige arbeidsforhold som en forutsetning for sin virksomhet. Likevel vil vi innføre flere mekanismer som sikrer at produsentene som leverer til Den Stolte Hane har god kjennskap til alle aspektene ved menneskerettighetene, og at de jevnlig aktualiseres. Se våre tiltak under:

- *Oppdaterte kontrakter.* I samarbeid med vår advokat gjennomgår vi nå kontraktene med våre produsenter slik at kravene til å følge menneskerettighetene kommer klarere fram. I vår redegjørelse i juni 2024 vil vi gi en status på arbeidet med å innføre nye kontrakter for alle.
- *Informasjonsmøter og dialog.* Den Stolte Hane vil ta initiativ til at arbeidet med menneskerettigheter er tema på samlinger med alle produsenter, og i oppfølgingssamtaler. På denne måten skal kunnskapsnivået heves, og det skal være enkelt å løfte ulike problemstillinger.
- *Egenvurdering.* Bærekraftsjef vil ha ansvaret for at alle produsenter fyller ut en egenvurdering. Dette vil gi grunnlaget for videre samtaler om menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og eventuell oppfølging fra Den Stolte Hane.

Kanaler for varsling

Internt har vi en ekstern leverandør av en varslingstjeneste for å bevare anonymitet som beskrevet tidligere, samt at vi har også opprett ekstern varsling. Ved en eventuell mistanke om brudd er ledelsen klar for å gjennomføre grundige undersøkelser og leie eksterne eksperter ved behov.

Bransjesamarbeid

Gjennom KLF (Kjøtt- og fjørfebransjens landsforbund) har vi et samarbeid på bærekraft, og gjennom en arbeidsgruppe med ressurser fra ulike selskaper har det blitt utarbeidet en felles strategi på dette området. I løpet av arbeidet har vi også sett på åpenhetsloven, og gruppen ønsker å følge opp dette arbeidet videre. For å sikre læring på tvers og for å få en forståelse av felles utfordringer er det besluttet at gruppen skal ha to årlige møter om menneskerettigheter. Alle medlemmer i KLF skal få informasjon, og det positive er at dette vil gagne både de aller minste aktørene og de største aktørene. Medlemsmassen er svært variert, fra mindre slakterier og kjøttprodusenter til store leverandører som Orkla og Fatland.

Signatur

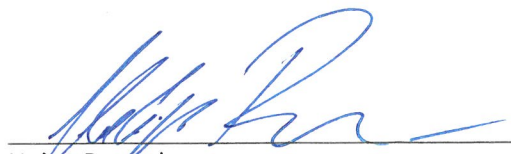
Oslo 20.06.2023

Julia Lagerqvist
Styreleder, Den Stolte Hane

Fredrik Strømmen
Styremedlem og CEO, Den Stolte Hane

Helge Røstad
Styremedlem og CFO, Den Stolte Hane